

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 87  
van **WILLY SEGERS**  
datum: 30 oktober 2017

---

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

---

*Nederlandstalig onderwijs in Brussel - Jaarlijkse evaluatie van aanmeldings- en inschrijvingsprocedure*

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaat er een voorrangsregeling in het Vlaams onderwijs voor leerlingen van wie één van beide ouders het Nederlands voldoende machtig is. Met die regeling wou de decreetgever onder meer het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse scholen in het hoofdstedelijke gewest behouden. Ouders kunnen door het voorleggen van attesten aantonen dat ze het Nederlands voldoende kennen om van de voorrangsregeling te genieten. Vanaf het schooljaar 2018-2019 zullen de ouders moeten bewijzen dat ze het Nederlands machtig zijn op het niveau B2.

Elk schoolbestuur bepaalt voor zijn scholen het aantal leerlingen dat men wenst voorop te stellen m.b.t. de voorrang voor Nederlandstaligen. Dat aantal moet wel gericht zijn op het verwerven of het behoud van minstens 55% Nederlandstalige leerlingen in de school.

1. Kan de minister per schoolbestuur meedelen wat de verhouding is tussen het aantal Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige leerlingen (op basis van de regels die gelden inzake de voorrangsregeling)? Gelieve de cijfers te bezorgen van de afgelopen 5 schooljaren.
2. Hoeveel attesten voor ouders met het oog op de voorrangsregeling in het Nederlandstalig onderwijs en/of kinderdagverblijf werden er door het Huis van het Nederlands in 2013, 2014, 2015, 2016 en 2017 uitgereikt?
3. Kan de minister per schoolbestuur in Brussel meedelen hoe lang de voorrangsperiode is die men hanteert voor de Nederlandstaligen? Gelieve de termijnen mee te delen van de afgelopen 5 schooljaren.
4. Kan de minister per schoolbestuur meedelen hoeveel kinderen er de laatste 5 schooljaren genoten van de voorrangsregeling? Gelieve dat procentueel weer te geven.
5. Heeft het LOP Brussel basisonderwijs al ooit een hoger percentage dan 55% vastgelegd? Zo ja, wanneer en voor welke scholen gold dat percentage?
6. Hoe evalueert de minister de werking van de voorrangsregeling voor Nederlandstaligen sinds de invoering ervan? Hoe evalueren de schoolbesturen de huidige voorrangsregeling?

7. Welke instantie is er belast met de controle op het naleven van de voorrangsregeling voor Nederlandstaligen? Stelde die instantie al eens onregelmatigheden vast? Zo ja, gelieve dan daarover de betreffende rapporten mee te delen.

**ANTWOORD**

op vraag nr. 87 van 30 oktober 2017

van **WILLY SEGERS**

---

Om de vraag naar de jaarlijkse evaluatie van de aanmeldings- en inschrijvingsprocedure van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te beantwoorden, doe ik beroep op de databanken van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI). Meer bepaald raadpleegde ik de gegevens van het LOP Brussel, respectievelijk het basis- en secundair onderwijs. Tenzij anders vermeld, werden de databanken geconsulteerd op 17/11/2017.

1. In bijlage vindt u de cijfers van het LOP Brussel Basisonderwijs en het LOP Secundair Onderwijs m.b.t. de verhouding tussen het aantal toegewezen Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige leerlingen gebaseerd op de regels die gelden inzake de voorrangsregeling.

De groep van Nederlandstalige leerlingen omvat zowel de leerlingen die:

- toegewezen werden tijdens de voorrangsperiode voor Nederlandstaligen;
- als de Nederlandstalige leerlingen die toegewezen werden tijdens de voorrangsperiode voor indicator- en niet-indicatorleerlingen.

Tot de groep van niet-Nederlandstalige leerlingen behoren de leerlingen die werden toegewezen tijdens de voorrangsperiode voor indicator- en niet-indicatorleerlingen.

Tabellen 1 tot en met 5 bevatten enkel informatie over de toegewezen leerlingen in het kader van de aanmeldingsprocedure binnen het basisonderwijs. Het LOP houdt geen cijfers bij over het aantal effectief ingeschreven Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige leerlingen in de scholen zoals omschreven in artikel 37 sexies van het decreet basisonderwijs.

Tabellen 6 tot en met 10 bevatten dan de informatie voor het secundair onderwijs. Opnieuw informeren de tabellen over de toegewezen leerlingen in het kader van de aanmeldingsprocedure, ditmaal in het secundair onderwijs. Het LOP houdt geen cijfers bij over het aantal effectief ingeschreven Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige leerlingen in de scholen zoals omschreven in artikel 110/5 van de codex secundair onderwijs.

Het LOP Brussel secundair onderwijs beschikt enkel over de cijfers van de scholen die deelnemen aan de aanmeldingsprocedure voor het 1ste leerjaar A. Ik benadruk dat niet alle secundaire scholen in Brussel deelnemen aan een aanmeldingsprocedure voor het 1ste leerjaar A. Er wordt niet aangemeld voor het eerste leerjaar B of voor de hogere leerjaren. Het LOP Brussel beschikt dan ook niet over cijfers voor deze jaren.

Ik benadruk dat de gegevens voor de verschillende schooljaren niet zomaar met elkaar vergeleken mogen worden. Het aantal scholen dat deelneemt aan de aanmeldingsprocedure verschilt per schooljaar. Daarom vermeldt AGODI in de bijlage per schooljaar hoeveel scholen aan de procedure deelnamen.

2. Het Huis van het Nederlands bezorgde een overzicht van het aantal afgeleverde attesten. Pas vanaf 2015 beschikt Het Huis van het Nederlands over informatie over het aantal afgeleverde attesten aan de ouders met het oog op de voorrangsregeling in het Nederlandstalig onderwijs. Sinds 2016 splitst Het Huis van het Nederlands de bewaarde gegevens op tussen uitgereikte attesten voor het basisonderwijs en uitgereikte attesten voor het secundair onderwijs.

Voor het kalenderjaar 2017 houdt de registratie alle attesten bij die uitgeleverd zijn tot 09/11/2017. Mogelijks wijzigt het aantal tegen het einde van 2017.

## 2.1 Aantal afgeleverde attesten door het Huis van het Nederlands

| Aantal afgeleverde attesten onderwijs |          |                              |                                   |
|---------------------------------------|----------|------------------------------|-----------------------------------|
|                                       | attesten | attesten basisonderwijs (B2) | attesten secundair onderwijs (B1) |
| 2015                                  | 668      |                              |                                   |
| 2016                                  | 551      | 372                          | 179                               |
| 2017 (t.e.m. 9 nov)                   | 494      | 371                          | 123                               |

Bron: Huis van het Nederlands

Voor cijfers over de attesten voor de kinderdagverblijven verwijs ik de Vlaams volksvertegenwoordiger naar mijn collega Jo Vandeurzen. De kinderdagverblijven behoren niet tot mijn bevoegdheid.

- Alle Nederlandstalige basisscholen in Brussel gebruik van een aanmeldingsprocedure. De aanmeldingsperiode is voor alle basisscholen vanaf het schooljaar 2013-2014 dezelfde.

## 3.1 Aanmeldingsperiode in het basisonderwijs

| Schooljaar | Begindatum | Einddatum  |
|------------|------------|------------|
| 2013-2014  | 7/01/2013  | 1/02/2013  |
| 2014-2015  | 6/01/2014  | 31/01/2014 |
| 2015-2016  | 5/01/2015  | 30/01/2015 |
| 2016-2017  | 4/01/2016  | 29/01/2016 |
| 2017-2018  | 9/01/2017  | 3/02/2017  |

Bron: LOP Brussel basisonderwijs

Het secundair onderwijs bevat drie tijdslijnen voor de inschrijvingen. Alle scholen binnen één tijdslijn houden zich aan dezelfde aanmeldingsperiode.

## 3.2 Aanmeldingsperiode voor scholen die aanmelden voor 1 A

| Schooljaar | Begindatum | Einddatum  |
|------------|------------|------------|
| 2013-2014  | 1/03/2013  | 15/03/2013 |
| 2014-2015  | 6/01/2014  | 31/01/2014 |
| 2015-2016  | 5/01/2015  | 30/01/2015 |
| 2016-2017  | 4/01/2016  | 29/01/2016 |
| 2017-2018  | 9/01/2017  | 3/02/2017  |

Bron: LOP Brussel secundair onderwijs

## 3.3 Voorrangperiode voor Nederlandstaligen in scholen die niet aanmelden voor 1A en voor 1B

| Schooljaar | Begindatum | Einddatum  |
|------------|------------|------------|
| 2013-2014  | 1/03/2013  | 15/03/2013 |
| 2014-2015  | 10/03/2014 | 4/04/2014  |
| 2015-2016  | 2/03/2015  | 1/04/2015  |
| 2016-2017  | 3/03/2016  | 24/03/2016 |
| 2017-2018  | 8/03/2017  | 29/03/2017 |

Bron: LOP Brussel secundair onderwijs

### 3.4 Voorrangperiode voor Nederlandstaligen vanaf het tweede jaar van het secundair onderwijs, m.i.v. de tweede en derde graad

| Schooljaar | Begindatum | Einddatum  |
|------------|------------|------------|
| 2013-2014  | 15/04/2013 | 23/04/2013 |
| 2014-2015  | 21/04/2014 | 5/05/2014  |
| 2015-2016  | 20/04/2015 | 5/05/2015  |
| 2016-2017  | 11/04/2016 | 29/04/2016 |
| 2017-2018  | 17/04/2017 | 28/04/2017 |

Bron: LOP Brussel secundair onderwijs

4. Het LOP Basisonderwijs registreert op niveau van het LOP het aandeel aangemelde leerlingen die konden aanspraak maken op de voorrangsregeling voor Nederlandstaligen. Dergelijke gegevens zijn nog niet ontsloten tot op niveau van een schoolbestuur.

#### 4.1 aantal aangemelde kinderen met voorrang als Nederlandstalige t.o.v. totaal aantal aanmeldingen vanaf schooljaar 2013-2014 (basisonderwijs)

| Schooljaar | Aantal aangemelde Nederlandstaligen | Percentage aangemelde Nederlandstaligen | Totaal aantal aanmeldingen |
|------------|-------------------------------------|-----------------------------------------|----------------------------|
| 2013-2014  | 1.396                               | 34%                                     | 4.160                      |
| 2014-2015  | 1.658                               | 33%                                     | 5.086                      |
| 2015-2016  | 1.467                               | 29%                                     | 5.133                      |
| 2016-2017  | 1.503                               | 29%                                     | 5.118                      |
| 2017-2018  | 1.566                               | 27%                                     | 5.766                      |

Bron: LOP Brussel basisonderwijs

Het LOP Secundair Onderwijs geeft dezelfde informatie als het LOP Basisonderwijs. Zoals ik meedeelde bij vraag 1: slechts een deel van de scholen voert een aanmeldingsprocedure in.

| Schooljaar | Aantal aangemelde Nederlandstaligen | Percentage aangemelde Nederlandstaligen | Totaal aantal aanmeldingen |
|------------|-------------------------------------|-----------------------------------------|----------------------------|
| 2013-2014  | 819                                 | 72%                                     | 1130                       |
| 2014-2015  | 773                                 | 54%                                     | 1430                       |
| 2015-2016  | 849                                 | 57%                                     | 1487                       |
| 2016-2017  | 776                                 | 50%                                     | 1562                       |
| 2017-2018  | 888                                 | 53%                                     | 1672                       |

Bron: LOP Brussel secundair onderwijs

5. Het LOP Brussel Basisonderwijs legde nog nooit een percentage hoger dan 55% vast.
6. De invoering van de voorrangsregeling voor leerlingen waarvan een van beide ouders het Nederlands in voldoende mate machtig is, dateert van 2010. Voordien werd de voorrang toegekend aan leerlingen op basis van Nederlands als thuistaal (te staven via een verklaring op eer van de ouders). Sinds 2010 moeten ouders een objectief bewijs voorleggen om aanspraak te kunnen maken op de voorrang. De toetssteen is daarbij niet of het kind Nederlands als thuistaal heeft, maar of minstens één van de ouders de Nederlandse taal voldoende machtig is. Niet alleen kinderen met thuistaal Nederlands, maar ook anderstalige gezinnen die de nodige inspanningen geleverd hebben om de Nederlandse taal machtig te worden, werden dus opgenomen in de voorrangsgroep. Ik onderschrijf deze inclusieve benadering, die een positief engagement ten aanzien van het Nederlands ondersteunt en waardeert.

Het vereiste niveau om aanspraak te kunnen maken op voorrang werd in 2010 bepaald op niveau B1. In 2014 werd dit niveau, op basis van signalen uit het werkveld dat niveau B1 onvoldoende garant stond voor een vlotte communicatie met

ouders, verhoogd tot niveau B2. In het basisonderwijs werd deze verhoging meteen ingevoerd. Voor het secundair onderwijs was de verhoging van B1 naar B2 grond voor een klacht bij het Grondwettelijk Hof. Omwille van deze hangende procedure – en om ouders voldoende tijd te geven om niveau B2 te bereiken tegen de overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs – werd de verhoging naar B2 voor het secundair onderwijs uitgesteld. Voor de inschrijvingen voor de schooljaren 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018, bleef niveau B1 van toepassing. Het Grondwettelijk Hof heeft deze klacht intussen ongegrond verklaard. Het arrest van het Grondwettelijk Hof (arrest nr. 19/2017 van 16 februari 2017) vermeldt dat de verhoging voor het basisonderwijs in het schooljaar 2015-2016 geen dramatische verschuiving heeft teweeggebracht. Naast een attest van taalkennis zijn decretaal immers nog verschillende mogelijke bewijsstukken verankerd, die ongewijzigd waren gebleven.

Signalen vanuit de schoolbesturen bereiken mij via het LOP secundair onderwijs. Dat stelde recent de vraag naar een verlenging van de overgangsmaatregel – en dus het behoud van niveau B1. Vanaf de inschrijvingen voor schooljaar 2018-2019 zijn echter beide argumenten die golden als basis voor de overgangsmaatregel niet langer van toepassing. Ik zal dus geen initiatief nemen om voor het secundair onderwijs de overgangsmaatregel te verlengen.

Het doel van de voorrang is de bescherming van de gelijke onderwijs- en inschrijvingskansen van Nederlandstaligen en het behoud van het Nederlandstalige karakter van het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs. De huidige operationalisering van de voorrang (met niveau B2 als ijkpunt) komt volgens mij tegemoet aan beide doelstellingen.

7. Het LOP Brussel Basisonderwijs controleert de bewijsstukken. De wijze waarop de documenten gecontroleerd worden, is vastgelegd in het aanmeldingsdossier dat werd goedgekeurd door de Commissie inzake Leerlingenrechten.

De school van de eerste keuze gaat de correctheid van de bewijsstukken na. Bij twijfel stuurt de school het attest door naar het LOP Brussel Secundair Onderwijs. Het LOP ondersteunt de scholen door een jaarlijkse infosessie te voorzien over welke documenten al dan niet in aanmerking komen.

## **BIJLAGE**

### Overzicht